

حضرت زهرا(س) به دغدغه ها و مسایل زندگی زنان جهت می دهند

حجت الاسلام احمد زنگنه، پژوهشگر فلسفه گفت: وقتی به زندگی فردی و اجتماعی حضرت زهرا می‌نگریم، مشاهده می‌کنیم که ایشان برای زنان مسأله و دغدغه درست می‌کنند و زندگی زن را جهت می‌دهند.

حجت الاسلام احمد زنگنه، پژوهشگر فلسفه گفت: وقتی به زندگی فردی و اجتماعی حضرت زهرا می‌نگریم، مشاهده می‌کنیم که ایشان برای زنان مسأله و دغدغه درست می‌کنند و زندگی زن را جهت می‌دهند.

حجت الاسلام احمد زنگنه به مناسبت سالروز ولادت حضرت زهرا (س) و روز زن در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: صحبت کردن امثال بنده درباره حضرت زهرا (س) ارزشی ندارد چون شأن و شخصیت و جایگاه حضرت آن قدر بالاست که اهل آن یعنی کسانی که در وادی معرفت حضرت سلوک می‌کنند صحبت کنند و قلم بزنند. لکن به نظرم از همین تعبیری که در روایات ما درباره شخصیت و منزلت تکوینی و تاریخی این بزرگوار است می‌توانیم استمداد بطلبیم و شاید قدری زبان مان در تبیین منزلت ایشان گویا شد.

پژوهشگر گروه فلسفه فرهنگستان علوم اسلامی افزود: امام صادق (ع) در تفسیر سوره قدر درباره آیه «وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ» می‌فرماید: «لیله» یعنی فاطمه و «القدر» یعنی الله. همین طور که شب قدر قابل درک نیست و در اندیشه و ذهن و معرفت و خاطره بشری مجهول است، حضرت زهرا (س) نیز چنین منزلتی دارند. یعنی معرفت حضرت برای بشر معمولی غیر قابل دسترسی است. لذا در این روایت «لَيْلَةُ الْقَدْرِ» به حضرت زهرا (س) تفسیر شده است. در این روایت همچنین از تعبیر «فاطمه الله» استفاده می‌کند. یعنی همین طور که لیله یعنی فاطمه و قدر یعنی الله، اگر بخواهیم اینها را در یک عبارت اضافه ای بیان کنیم می‌شود فاطمه الله. یعنی حضرت فاطمه زهرا (س) مستقیماً منتسب به خداوند است. به تعبیری ایشان امانت الله است. یعنی امانت خدا در دست پیغمبر (ص) و پس از ایشان امیرالمومنین (ع) است.

وی اضافه کرد: در تاریخ می‌بینیم که نبی مکرم اسلام حضرت فاطمه زهرا را به امیرالمومنین می‌سپارند. هنگامی هم که حضرت، فاطمه زهرا (س) را داخل قبر می‌گذارند، دستانی شبیه دستان پیامبر می‌آید و حضرت را می‌گیرد. این امانت، امانت خدا در دست پیغمبر و امیرالمومنین است و دغدغه پیامبر و امیرالمومنین از همین جهت است که تمام توجه شأن به حضرت زهراست و حتی از حضرت زهرا (س) استمداد می‌خواهند و از ایشان دعا می‌خواهند و به ایشان رجوع می‌کنند. در زیارت حضرت زهرا (س) هم داریم: «لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا يَا أُمَّ قَدْ طَهَّرْنَا يَوْلَايَتِكَ». می‌گوید ما به ولایت شما پاک می‌شویم. پاک شدن ما هم به این معناست که ما به وادی پیامبر اکرم و امیرالمومنین ورود می‌کنیم. این منزلت حضرت زهرا (س) است.

احمد زنگنه سپس عنوان کرد: خود پیامبر و امیرالمومنین که محور جریان توحید در کل عالم و در کل تکوین هستند، به نوعی خودشان را محتاج این نور و حقیقت می‌بینند. ورود ما به وادی ولایت نبی اکرم و اینکه ما در تعبیر «صَائِرُونَ لِكُلِّ مَا أَنَا بِهٍ أَبُوكِ» به حضرت خطاب می‌کنیم که ما به ولایت شماست که توانستیم صبر کنیم و ولایت پدر شما را تحمل کنیم و درباره آنچه خدا به پدر شما داده اینکه ما می‌توانیم صبر کنیم و بار ولایت مداری را به دوش بکشیم، به واسطه تصدیق شماست و به واسطه این است که ما را به واسطه شما پاک کردند. اگر این تعبیر را کنار هم بگذاریم شاید بتوانیم نسبت خودمان را با حضرت زهرا (س) و منزلت ایشان پیدا کنیم.

وی همچنین اظهار داشت: حضرت زهرا (س) فاطمه الله است یعنی گویا حضور مستقیم خدای متعال از طریق حضرت زهرا (س) در امداد به جریان نبوت و امامت مهم است. لذا این دست نیافتنی است. کسی که پیامبر و امیرالمومنین به او مراجعه می‌کنند برای اینکه ولایت جریان پیدا کند، ما باید از این مجمل حدیث مفصل بخوانیم. در سوره قدر می‌فرماید: «وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ». تو چه می‌دانی که شب قدر چیست؟ این کنایه از این است که معرفت شب قدر دست نیافتنی است.

احمد زنگنه ادامه داد: در روایت دیگری داریم که «سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ فَطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا». یعنی ایشان فاطمه نامیده شد چون مردم از درک معرفت او عاجزند. معرفت حضرت در کتم و خفا و پوشیدگی است. لذا با چنین حقیقتی مواجه هستیم که معرفت او دست نیافتنی است. لکن آثار وجودی او و آثار حضور ایشان در کل تاریخ دارد ما را هدایت می‌کند.

وی سپس گفت: حضرت زهرا (س) صرفاً برای زنان الگو نیستند، برای کل جامعه مؤمنین الگو هستند. از طرفی الگو شدن حقیقتی چون حضرت زهرا (س) در صورتی اتفاق می افتد که زنان در آن مسیری که دارد حرکت می کند حرکت کنند. یعنی اگر ما مسیر حرکت حضرت را شناسیم و اساساً در مسیر دیگری باشیم خودمان را از الگو بودن ایشان محروم کردیم. اولین نکته ای که موجب می شود بتوانیم الگو و نشانه بودن حضرت زهرا (س) را در زندگی کاملاً لمس کنیم و ببینیم، لازمه ای دارد و لازمه آن این است که در مسیر ایشان قرار بگیریم.

احمد زنگنه خاطرنشان کرد: باید ببینیم حضرت زهرا (س) با چه مأموریتی آمد؟ زندگی خود را چگونه مدیریت کرد؟ در حوزه تربیت فرزند چگونه عمل کرد؟ در حوزه مسائل اجتماعی چطور برخورد کرد؟ در نسبتش با رسول الله و امیرالمؤمنین چه مأموریتی برای خود تعریف کرد؟ در توحید و بندگی خدا چه کرد؟ اگر ورود به این مسئله نکنیم نمی توانیم حضرت زهرا (س) را الگو قرار بدهیم. زن در جامعه اسلامی زمانی می تواند حضرت زهرا (س) را به معنای واقعی کلمه به عنوان الگو قرار دهد که تصمیم بگیرد در آن مسیر خود را قرار بدهد.

وی افزود: حضرت زهرا (س) برای زن مسئله درست می کنند. یعنی وقتی به شخصیت حضرت زهرا (س)، زندگی فردی و اجتماعی و سیاسی و فرهنگی ایشان نگاه می کنیم، ایشان دارند برای زنان مسئله درست می کنند. یعنی به عبارتی دغدغه ها و مسائل زندگی زن را جهت می دهند. به تعبیری اگر زن ما در جهت سیر و سلوک در مسیر حضرت زهرا (س) نیست، ایشان مسئله زن مسلمان را تغییر می دهند. اگر زن جامعه ما به مسائل خرد و جزئی و ناچیز و دست و پا گیر مشغول است و فکر می کند اینها مسائل حقیقی زندگی اوست، خدای متعال حضور خود را در قالب یک زن در تاریخ متجلی می کند تا زنان ما مسئله ها را به مانند او برای خود تعریف کنند.

احمد زنگنه در ادامه گفت: مسائل یک زن در حوزه فردی، اجتماعی، سیاسی، تعاملات با همسر، تعاملات با فرزند، تعاملات با نفس خود و تعریف می شود. با توجه به تکوین و خلقتی که خدای متعال در وجود زن قرار داده است که مظهر عاطفه، صبر و جمال است، باید این عاطفه، صبر و جمال را جهت دهد. مقام معظم رهبری جمله ای درباره حضرت زینب (س) قریب به این مضمون می گویند که صبر داشتن مخصوص ایشان نیست. همه زنان ما صبر دارند منتها مطرح شدن حضرت زینب (س) به عنوان صبر به خاطر این است که صبر همراه با بصیرت داشت. یعنی صبر خود را در جهت دقیق و حقیقی خودش هزینه کرد. این یعنی مسئله حضرت زینب (س) مسئله انقلاب، ولایت و خدمت به جریان توحید است. وقتی این گونه باشد آن درونیات طبیعی و فطری خودش از جمله عاطفه، صبر و جمال را در آن مسیر خرج می کند. چون مسئله اش را شناخته است.

وی همچنین اظهار کرد: اگر قرار باشد ما مسئله شناسی مان را از حضرت زهرا (س) و حضرت زینب (س) نگیریم، می بینیم زنان ما در جامعه این خصوصیت صبرشان را در جاهایی هزینه می کنند که نتیجه اش تحقیر شدن خودشان است و از این تحقیر شدن راضی هم هستند. یا عاطفه و جمال خودشان را در جاهایی که نباید هزینه کنند هزینه می کنند، در نتیجه شاهد اثر معکوس هستند. نمونه بارز این مسئله دوران دفاع مقدس است. ببینید در این ماجرا زنان ما عاطفه شأن را کجا خرج می کردند؟ عاطفه شأن را در دلداری به خانواده شهدا خرج می کردند. در تشویق و انگیزه دادن برای به جبهه رفتن فرزندشان هزینه می کردند. صبر، عاطفه و زبان برنده ای که خداوند در وجود زن قرار داده است باید در مسیر خودش هزینه شود. از این منظر حضرت زهرا (س) حقیقتاً الگو هستند.

احمد زنگنه اضافه کرد: اگر بخواهیم به تجلی حضرت زهرا (س) را در انقلاب اسلامی به بعد توجه کنیم این گونه است که زنان ما امروز باید فاطمه زمان خودشان را بشناسند. یک زمان ما تاریخ را بررسی می کنیم که لازم هم هست که تاریخ زندگی حضرت زهرا (س) را با دقت مطالعه کنیم و درس بگیریم. اما بالاخره ایشان زنده است و ولایت ایشان در کل تاریخ جاری است و ما هم فرزند این برهه از تاریخ هستیم. ما باید بگردیم و فاطمه زهرا را در زمان خودمان را پیدا کنیم. ببینیم در زمان ما که انقلاب به ۴۰ سالگی رسیده و در گام دوم انقلاب هستیم و به شدت قدرتمند شده ایم و باید خود را به سمت کمال و تعالی پیش ببریم، زنان ما باید فاطمه زهرا ۴۰ سالگی انقلاب اسلامی را پیدا کنند که این متفاوت است با تجلی فاطمه زهرا (س) در اول انقلاب.

وی در پایان گفت: زن امروز ما اولاً زن انقلاب است و زنی است که یک سابقه ۴۰ ساله انقلاب را طی کرده و عموماً دختران جوان این عصر می شوند، اینها باید بنشینند و با دقت تحلیل کنند و ردپای حضرت زهرا (س) را در سایه انقلاب اسلامی پیگیری کنند تا بتوانند وظیفه خودشان را در این عصری که از خداوند عمر گرفته اند به معنای واقعی انجام دهند تا بتوانیم این جریان انقلاب را به آینده متصل کنیم. نسبت حضرت زهرا (س) با انقلاب را اگر خوب تعریف کنیم، آن وقت می توانیم تکلیف و نقش زنان مان را در این برهه از تاریخ به خوبی استخراج کنیم و برنامه ریزی برای مقام عمل و پیاده

سازی آن داشته باشیم.